

Beheerrichtlijn Duinbos (N15.01)

Duinbos omvat de bossen en struwelen in het duin- en kustgebied. Dit beheertype kan voorkomen op zowel kalkrijke als kalkarme delen in het duin- en kustgebied, zowel op duinen als in vochtige valleien en op drooggevalle zandplaten. De struwelen kunnen over grote oppervlakten aaneengesloten voorkomen en lopen vaak geleidelijk over in hoger opgaand bos.

Hoe houdt u dit type in stand?

- Verwijder ongewenste vegetatie (exoten) zoals bijvoorbeeld Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik. Het aandeel exoot mag maximaal 20% bedragen.

Hoe kunt u de kwaliteit verhogen?

- Herstel een natuurlijk grondwaterregime en natuurlijke grondwaterstanden. Dit is met name voor de lagere delen van het bos belangrijk. De verzuring van de bovenste bodemlagen kan hierdoor (deels) ongedaan gemaakt worden.

- Stuur in boomsoortensamenstelling. De soorten die nu vooral in de bossen staan (eiken en dennen) hebben een sterk verzurend strooisel. Door deze plaatselijk te kappen krijgen andere soorten met goed verteerbaar strooisel weer meer kans (mits er geen begrazing is). Soorten met goed verteerbaar strooisel hebben met name in de binnenduinrand een positieve invloed op de bijzonder voorjaars- en stinzenflora. U kunt deze ontwikkeling stimuleren door soorten als gewone vogelkers, lijsterbes en ratelpopulier aan te planten. Esdoorns hebben ook een zeer goed strooisel maar kunnen zich in open duingebieden invasief gedragen.
- Realiseer meer dood hout. Zowel staand als liggend dood hout vergroot de biodiversiteit in bossen aanzienlijk. U kunt bomen ringen of omlieren. Omlieren heeft voordelen boven omzagen omdat de wortelkruit een ander vestigingsmilieu biedt voor planten en dieren en er zeer plaatselijk weer baserijk zand aan de oppervlakte komt. Dit komt de variatie ten goede.

- Begrazing met grootvee heeft plaatselijk al gunstige effecten gehad op duinbos. Dit komt waarschijnlijk doordat het strooiselpakket slinkt, oppervlakkige schelpfragmenten met de strooisellaag worden vermengd en open plekken open blijven waardoor zich een gevarieerder bos kan ontwikkelen. Ook vraat aan esdoorn en bosbraam draagt hieraan bij. Door de begrazingsdruk te verminderen op het moment dat de strooisellaag voldoende geslonken is, kunt u ongewenste effecten van de begrazing op verjonging van boomsoorten verkleinen. Is verlies van natuurwaarden een risico, dan kunt u vooraf compartimentering aanbrengen. Begrazing is tevens positief voor ontwikkeling van een mantel-zoomvegetatie.

- Duinriet of zandzegge verruigt een jong duinbos of een open plek in het bos. Begrazing kan hiertegen helpen.
- Ongewenste soorten zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik vestigen zich. Amerikaanse vogelkers kan met name in het open duingebied zeer schadelijk zijn. Het is aan te raden om de soort uit het volledige duingebied (dus ook het duinbos) weg te houden.

Kostenposten

- Verwijderen van ongewenste vegetatie.
- Begrazen binnen rasters/sloten.

Signalen van een goede/slechte kwaliteit

- Er ontwikkelen in het bos dikke pakketten strooisel. Dit betekent dat de bovenste bodemlaag verzuurt. Dit kan in duinbossen zeer snel gaan. Ingrijpen in de soortensamenstelling, grondwaterstand of het beheer is dan zeer gewenst.
- + Soorten als berken en meidoorns vestigen zich spontaan in ouder (eenvormiger) duinbos.

